

mokat. Ezért létfontosságú az elektronikus könyvtár fogalmának tisztázása.

A program fontos részét képezi az országban meglévő elektronikus könyvtárak kataszterének elkészítése, az elektronikus könyvtár felépítésének kidolgozása, jogi alapjainak megteremtése, a programban részt vevő intézmények együttműködésének megszervezése, az elektronikus könyvtár szoftver-

és hardverszükségletének összeállítása és egységesítése minden elektronikus könyvtár számára, a meglévő telekommunikációs szabványokhoz való igazodás, az elektronikus könyvtár használóinak oktatása.

(Rácz Ágnes)

Lásd még 366, 406

KAPCSOLÓDÓ TERÜLETEK

Kiadói tevékenység

00/426

SOLOVEV, V.: Sto ázykov rossijskoj knigi = Biblioteka. 2000. 4. no. 11-13. p.

Az oroszországi könyv száz nyelve

Könyvkiadás; Nemzetiségi irodalom

A nemzeti öntudatra ébredéssel egy időben az Orosz Föderáció területén nehéz helyzetbe került a könyvkiadás: a megváltozott társadalmi, gazdasági és szociális helyzetben megjelent a Föderáció valamennyi népének nyelvein történő könyvkiadás igénye, ugyanakkor a romló pénzügyi helyzet mind ez ideig nem biztosított lehetőséget a könyvkiadás teljes hálózatának kialakítására.

A könyvkiadási politika alapját az olvasói összetétel (szociális és demográfiai szempontok; a nemzetiségek, kisebb népcsoportok, autonóm területek számadatai a teljes lakosság számarányához viszonyítva) ismerete és a nyelvet művelő lakosság

adottságai jelentik. A szociológiai kutatások eredményei szerint vannak olyan tagköztársaságok, ahol a nemzetiség a lakosság többségét teszi ki (Tuva, Csuvasföld); vannak olyanok, ahol a nemzetiségek aránya kisebb mint ötven százalék a többségi oroszok mellett (Kalmükföld); és vannak olyanok, ahol a nemzetiségek aránya harminc százalék alatt van (Karélia, Baskíria).

Az Orosz Föderáció könyvkiadása nehéz helyzetben van: csökkenő tendenciát mutat a megjelenő művek száma és a példányszám egyaránt, a tagköztársaságok könyvkiadásának helyzete pedig nagyjából megfelel az oroszországinak. A tematikus megoszlásban a szépirodalom kiadása áll az első helyen, ez adja a kiadványok mintegy egyötödét Oroszországban, és valamivel kisebb részét a tagköztársaságoknál. A legnagyobb növekedést a kilencvenes években az oktató-nevelő munkát támogató kiadványok érték el. Az e témában orosz nyelven kiadott művek száma két és félszeresére, a nemzeti nyelveken kiadottaké másfélszeresére nőtt. Ezek a kiadványszámok azonban messze nem

elégítik ki az anyanyelvű könyvkiadás igényeit. A tagköztársaságokban – csakúgy mint Oroszországban – csökken a gyermek- és ifjúsági művek kiadásának mértéke. A krízis elkerüléséhez mindkét szinten feltétlenül szükség lenne a pénzügyi támogatás újragondolására. A tagköztársaságok könyvkiadásából teljességgel hiányzik a hiteles statisztika, a nemzetiségek könyvkiadása igen kevésbé képviselteti magát az orosz és nemzetközi könyvvásárokon.

Szerencsére vannak kivételek: a türk nyelvcsaládhoz tartozó nemzeteknél az utóbbi években megnőtt a kiadott művek száma, és ugyanez tapasztalható a finnugor nyelvcsoporthoz tartozó komiknál is. Pozitív tendenciák jelennek meg az orosz és a nemzetiségi nyelvű könyvkiadás egymáshoz viszonyított arányaiban is: az utóbbi években Tatárföld, Baskíria és Jakutföld kiadványainak egyharmada nemzeti nyelvű volt.

További problémát jelent a lakosság tagköztársaságokon belüli megoszlása: Tatárországban az összes tatár mindössze 26,6 százaléka, Mordvinföldön a mordvinok 27,2 százaléka, Csuvasföldön a csuvasok 49,2 százaléka él, a diaszpóra többi tagja az egyéb tagköztársaságok lakója. Éppen emiatt a következő, egyelőre megoldás előtt álló problémát a könyvterjesztés megszervezése jelenti. Ebben játszanak fontos szerepet az ún. nemzeti-kulturális társaságok, ilyenek működnek már Mordvin- és Csuvasföldön és e munkából veszi ki a részét a Volga-vidék legrégebbi könyvkiadója, a Tatár Könyvkiadó is. A probléma végleges megoldásához a későbbiekben szükség lesz a könyvkiadók regionális együttműködésére és a Föderációtól kapott anyagi támogatásra. A terület etnikai összetételét feltáró térkép összeállításával párhuzamosan feltétlenül fontos lenne a könyvkiadás és a könyvterjesztés új struktúrájának megtervezése is.

(Hangodi Ágnes)

Lásd még 352-353

Az ismertetett cikkek forrásai:

- Aslib Proc. – Aslib Proceedings (GB)
- Bibliografiá – Bibliografiá (RU)
- Biblioteka – Biblioteka (RU)
- Bibliotekarz – Bibliotekarz (PL)
- Bibliotekovedenie – Bibliotekovedenie (RU)
- Bibliothek – Bibliothek. Forschung und Praxis (DE)
- Bibliotheksdienst – Bibliotheksdienst (DE)
- Boll.AIB. – Bolletino Associazione Italiana Biblioteche (IT)
- Bottom Line – The Bottom Line (US)
- Buch Bibl. – Buch und Bibliothek (DE)
- Coll.Res.Libr. – College and Research Libraries (US)
- Čtenář – Čtenář (CZ)
- Dial.Bibl. – Dialog mit Bibliotheken (DE)
- Documentaliste – Documentaliste (FR)
- Educ.Inf. – Education for Information (I)
- IFLA J. – IFLA Journal (I)
- Interlend.Doc. Supply – Interlending and Document Supply (GB)
- Internet Ref.Serv.Q. – Internet Reference Services Quarterly (I)
- J.Doc. – Journal of Documentation (GB)
- J.Interlibr. Loan Doc.Del.Inf. Supply – Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery and Information Supply (US)
- Libr.Hi Tech. – Library Hi Tech (US)
- Libr.Inf.Briefings – Library and Information Briefings (GB)
- Libr.J. – Library Journal (US)
- Libr.Rev. – Library Review (GB)
- Libri – Libri (I)
- Nár.Knih. – Národní knihovna (CZ)
- Naučn.-Teh.Inf. – Naučno-Tehničeskaá Informaciá (RU)
- Naučn.Teh.Bibl. – Naučnye i Tehničeskie Biblioteki (RU)
- New Rev.Acad.Libariansh. – The New Review of Academic Librarianship (GB)
- NFD Inf. – NFD Information – Wissenschaft und Praxis (DE)
- Online Inf.Rev. – Online Information Review (I)
- Poradnik Bibl. – Poradnik Bibliotekarza (PL)
- Program – Program (GB)
- Prz.Bibl. – Przegląd Biblioteczny (PL)
- Rev.Esp.Doc.Cient. – Revista Española de Documentación Científica (ES)
- VINE – VINE (GB)